

DOMOLJUB

Glasiilo Jugoslovanske Kmetске Zveze

Izhaja vsako sredo ob 5. uri zjutraj. — Cena mu je 30 K na leto. —
Za inozemstvo 50 K.
Posamezne številke se prodajajo po 1 K.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. — Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Za malega kmeta.

V ustavotvorni zbornici se je vnel hud boj o III. oddelku ustavnega načrta. Ta oddelek se peča z malim kmetom in delavcem. Zanimivo, da vladne stranke tega oddelka sploh niso ustavile prvotno v ustavo ker te stranke (liberalci, samostojneži, turki in radikalci) malega človeka sploh ne poznajo. Šele, ko so nasprotnne stranke, med temi tudi Ljudska stranka, odločno zahtevale, da se mora ustava ozirati tudi na malega kmeta, delavca in obrtnika, so se vladne stranke toliko uklonile, da je vsaj nekaj drobtin padlo tudi za malega človeka. Naši poslanci so pridno posegali v debato in s svojim stvarnim razpravljanjem vzbujali pozornost vse zbornice. V slednjem prinašamo nekatere odstavke iz govora našega poslanca Martina Kranjca v prid malega kmeta.

Mi razpravljamo sedaj o III. oddelku ustavnega načrta. Ta oddelek je najvažnejši del ustave, zakaj ozira se na socialno-gospodarske odredbe. To je pravzaprav oddelek najnižjih slojev ljudstva. Dovolite mi, gospodje, da govorim tu v imenu malega kmeta, v imenu tistiga malega posestnika, ki je res kmet in ni morebiti veleposestnik, zakaj ti se že morejo prištevat med kapitaliste. Govorim posebej o Sloveniji, o kateri je bilo že pred vojno znano, da tvorijo v njej dve tretjini vsega kmetškega ljudstva mali kmetje, takozvani kajžarji ali kočarji, ki se ne morejo preživljati s svojimi dohodki iz zemlje in ki so največ trpeli in trpijo še danes.

Gospodje! Te dni se je tu mnogo govorilo o agrarni reformi. Če hočete agrarno reformo pravilno izvesti, potem, gospodje, morajo dobiti zemljo tisti, ki jo imajo premalo, da ne morejo preživljati svoje družine. Gospod minister za agrarno reformo je poprej izjavil tukaj, da je agrarna reforma za Slovenijo lahko izvedljiva, ker je večina gozdov. Seveda se lahko reši na ta način, ako te gozdove prevzame država. Toda mi imamo posebno v Sloveniji kmete, ki imajo sicer svojo hišico in malo polja okoli hiše, a nimajo nikakega gozda. Pri agrarni reformi se morajo gozdniki kompleksno razdeliti tako, da bo dobil nekaj gozda tudi mali kmet, tako da bo mogel primerno živeti in preživljati svoje,

Zakaj tudi on je človek in mi ne smemo misliti samo na velike ljudi, ampak tudi na tistega malega človeka, ki največ trpi.

Gospodje! Mi smo glede mnogih točk III. oddelka predložili svoje odvojeno mišljenje. V tem svojem predlogu imamo v točki 43/b določbo, da se morajo zaščititi mala posestva na deželi. Kako si pa mi to zaščito mislimo? Mi si to zaščito predstavljamo tako, da se predvsem nudi našemu malemu kmetu izobrazba, da se že v ljudski šoli pouk prilagodi našim posebnim razmeram v Sloveniji, da se že tam naš mladi naraščaj vzgaja tako, da bo dobil ljubezen do te zemlje, da jo bo znal uporabljati, da bo znal ceniti njen veliki pomen in jo vzljubil.

Gospodje! Ni pa zadosti, če se ljubezen do kmetijstva goji samo v ljudskih šolah. Potrebno je tudi uvajati in pospeševati nadaljevalne poučne tečaje za kmete. Pri nas v Sloveniji — in mislim, da tudi drugod — so vse kmetijske šole osnovane večinoma samo za višje kmetijstvo. Zato si ravno mali posestniki ne morejo na teh šolah pridobiti izobrazbe, da bi znali svojo malo zemljo intenzivneje obdelovati. Zemlja pa se mora kar mogoče popolnoma izrabiti, da donša kar največ dobička. Zato je potrebno, da se tudi kmetijsko strokovno šolstvo prilagodi našim posebnim razmeram, ker mi ne moremo tekmovali z južnimi kraji, kjer so velika posestva. Tudi opažam stalno, da ljudje, ki pridejo iz teh kmetijskih šol, ne iščejo svojega obstanka doma, ker jim je dom premajhen, ampak gredo na velika posestva in so tam gospodje, a ne več kmetovalci. Toda nam mora biti predvsem pri srcu to, da vzdržimo tistega malega kmeta, ki je res podlaga državi. Zato se pa moramo zanj zavzeti na vso moč. V Sloveniji imamo mnogo malih posestnikov, ki jim njihova posestva ne donšajo toliko, da bi mogli preživljati sebe in svojo rodbino.

Gospodje! Tem malim kmetom, ki nimajo toliko zemlje, da bi mogli z lastnimi pridelki preživljati svojo rodbino, je treba omogočiti, da si dobijo kak postranski zaslužek. Imamo mnogo vodnih sil, tako da se lahko goji ta ali ona čomaleča obrt. Tem ljudem je treba pomagati, da

pridejo do kakega postranskega zaslužka, da bodo mogli živeti in primerno oskrbovati svojo rodbino.

Tudi pri razdelitvi davčnih bremen je treba gledati na to, da se štiti mali posestnik. Zakaj rečem Vam: baš pri malih kmetih se gode glede davkov največje krivice. Jaz imam zglede, da veliki posestniki v primeri z velikostjo svojega posestva plačajo mnogo manj davka, kakor pa ga plača mali kmet. Zato je potrebno, da se do gotove najmanjše mere, ki je za človeški obstanek potrebna, prenosnina sploh odpravi. Treba je tudi, da se mala posestva do gotove najmanjše mere — če ima na primer kdo samo kajžico in malo zemlje okoli hiše — oproste zemljiškega davka.

Kje pa bo potem država dobila potrebna sredstva? Tako bo vprašal ta ali oni. Mi gotovo nismo nasprotniki vsakega davka. Mi vemo, da država potrebuje davkov, ker brez njih ne more izhajati. Toda mi pravimo: država naj naloži toliko več davka na rente, na razkošje in na druge take stvari, ne išče naj pa dohodkov tam, kjer se človek že itak ne more preživeti.

Toda poleg tega ne smemo pozabiti še na nekaj. Mi vemo, da je kmet — in to zopet v prvi vrsti mali kmet — velik trpin vsled vremenskih nezdod. Kmet ne more svojega posestva pokriti ali kako drugače obvarovati, kadar pride nevihta, toča ali kaka druga vremenska nezgoda. Mi vemo, da se velikim posestnikom, ki imajo vsega potrebnega za več let naprej, vremenske nezdode ne poznajo toliko kakor malemu kmetu, ki čil časa do časa premišljuje, kdaj in kako bo razdelil svoj kruh med svoje ljudi, da ne bodo trpeli pomanjkanja. Zato je potrebno, da se uvede zavarovanje zoper nezdode, zoper točo, zavarovanje živine proti kugi in drugim nalezljivim boleznim. Tudi v tem oziru je treba zlasti malega kmeta zaščititi.

In še nekaj! Vsi vidimo, da baš mali ljudje, to so delavci in mali kmetje, delajo vse svoje življenje že od mladosti v pomanjkanju. Verno jim primanjkuje tega ali onega. Dokler so pri moči, delajo pravzaprav večinoma za druge. Tem ljudem je treba tudi za starost preskrbeti človeka dostojno življenje. Zato predlagamo mi v svojem odvojenem mišljenju tudi

starostno zavarovanje. Zakaj če mi gledamo danes po velikih mestih, na primer po Belgradu, vidimo na eni strani veliko razkošje, na drugi strani pa velikansko revščino. Ali ne mislite, gospodje, da se temu malemu človeku vgnezdí v srce stud nad vso človeško družbo, ako vidi, da ga tisti ljudje, za katere je moral on poprej delati in pridobivati živež, danes prezirajo, da je v njihovih očeh nekaj izmeček in da si mora na stara leta iskati milodarov po občinah in cestah? Mislim, da ni sramota za tistega človeka, ki prosi miloščine, ampak za človeško družbo, ki ni znala človeškega dela ceniti in ni znala delavnemu članu človeške družbe preskrbeti tudi za starost človeku primernega življenja.

To so spoznale tudi že druge države. V Belgiji so uvedli starostno zavarovanje leta 1850. Dalje so uvedli starostno zavarovanje tudi na Danskem, na Angleškem in Nemškem. Zadnji čas sem bral, da se je tudi na Francoskem že izdala taka naredba.

Potrebno je, da se tudi to sprejme v našo državo, da hoče država ljudem pomagati, da si ustanove starostne zavarovalnice. Pri tem zavarovanju naj plača en del delodajalec, drugi del tisti, ki dela, večino naj pa plača država, ker je to tudi v njenem interesu. Kajti do sedaj je država skrbeli za take ljudi občina. Po našem načrtu bi dobil človek starostno rento naravnost od države in bi ne bilo za tistega, ki bi jo sprejemal, tako mučno in

sramotilno, kakor če mora beračiti in iskati sredstev za življenje pri svoji občini.

Iz statistike vemo, da so v Sloveniji plačevali občine že pred vojno preko milijona za te reeveže. In mislite li, da so bili ti reeveži oskrbljeni? Dostikrat se jim je godilo tako slabo, da niso vedeli, ali jim je volja živeti ali umreti.

Mora se pa preustrojiti tudi še nekaj drugega. Vsak državlján, bodisi trgovec ali kdorkoli, si lahko sam določa ceno za svoje izdelke, samo kmet tega ne sme. Njemu navadno določajo cene uradniki.

Tako, gospodje, sem podal nekaj misli k tretjemu oddelku ustavnega načrta. Reči moram, da nikakor ne morem glasovati za predloženi ustavni načrt, dokler se ne izpremeni. Mnogo govornikov je v tej zbornici že naglašalo, da določbe tega oddelka niso primerne in da bi jih bilo treba popraviti. Kakor je videti, se te določbe celi zbornici ne zde primerne, a nikdo ne more najti izhoda. Če so gospodje prepričani, da je ta oddelek res neprimeren, bi bilo treba po mojem mnenju sprejeti predlog, ki se je stavil že od več strani, da se namreč ta oddelek vrne ustavnemu odboru, ki naj ga popravi tako, kakor je za najnižje ljudstvo potrebno.

Mi moramo gledati, da zadovoljimo opravilne zahteve našega naroda. Potem bo naše ljudstvo zadovoljno, bo ljubilo svojo državo in naša država bo močna, zakaj zadovoljno ljudstvo bo svojo državo tudi branilo. V dosego tega smotra moramo delati vsi, ako smo res rodoljubi.

Državno „gospodarstvo“.

Vsem je še v spominu, kakšen sijajen državni proračun za leto 1920/21 je napravil finančni minister dr. Kosta Stojanovič. Vsaka država nas je lahko zavidala. Tembolj pa smo bili presenečeni, ko je koncem meseca aprila finančni minister Kumanudi povedal pri prvi seji finančnemu sosvetu, da se bo finančno leto 1920/21 končalo z 8 milijardami kron primanjkljaja. Navedel je vzrok, da nekatere pokrajine davek zelo neredno plačujejo.

Da tu ni g. minister mislil na Slovenijo, je gotovo. Zakaj s toliko strogostjo do zadnjega krajevarja — magari če gre slednji rep iz hleva — davkarje nikjer ne pobirajo davkov kot v Sloveniji. O tem bi znalo naše kmetsko pa tudi delavsko ljudstvo dovolj povedati. Precej verjetno je, da g. minister tudi na Hrvaško ni mislil. Zakaj na Hrvaškem ni sicer tako strogega reda v tem oziru kot v Sloveniji, toda o »zelo nerednem«
plačevanju davkov ne more biti govora.

Dobro pa nam je znano, da zastaja najbogatejša pokrajina v naši državi, to je Vojvodina, na davkih že za tri milijarde kron. Tam so ob prevratu vse davčne knjige požgali in uničili, zato je moralo plačevanje za nekaj časa zaostati, toda še do danes se ni Belgrad dovolj pobrigal, da bi se popisi toliko uredili, da bi enkrat bogata Vojvodina tudi kaj plačala in ne živela na slovenski in hrvaški račun. Tu zopet vidimo prokletstvo centralizma. Belgrad hoče vse sam narediti, a ne stori nič

česar, ker nima ljudi zato, drugih pa ne pusti zraven. In tako se nam delajo tisoč milijonske škode, katere morajo kriti ubožnejše pokrajine, med temi tudi Slovenija. Samostojneži se pri tem zopet lahko pokličejo v spomin, s kakšno ogromno gospodarsko škodo so obremenili slovenskega davkoplačevalca s tem, da so glasovali za centralizem.

Da je tudi Srbija med tistimi, ki davke »zelo neredno«
plačuje, je jasno. Zakaj cela dežela je tako razbita, da je res težko kaj iz nje dobiti. Toda po srbskih mestih je nebroj verižniških milijonarjev, ki delajo ogromne dobičke pri svojih kupčijah. Ker pa so v Srbiji, ki splošno ne more plačevati veliko davka, so s tem tudi deležni te davčne olajšave. Ko bi tu vlada znala razločevati med milijonskimi srbskimi trgovci, ki je z vojno samo obogatil, in med revnim srbskim seljakom, bi država dobila precej stotin milijonov kronic v svoje prazne blagajne. Toda v Belgradu nimajo drugega dela, kakor plesti centralistični prisilni jopič, ki ga mislijo natakiniti Slovincem in Hrvatom.

Država torej stoji pred 8 milijardami primanjkljaja. Kaj na stori?

1. Črtati bo morala iz prihodnjega proračuna znatne vsote za marsikatera koristne in potrebne naprave. Koliko kmetijskih šol bi n. pr. mi potrebovali, toda treba bo »šparati«
in se omejiti le na najpotrebnejše izdatke. Marsikatera železniška zveza bi bila neobhodno potrebna za

razvoj našega gospodarstva. Toda ni pe-neza. ltd.

2. Novi davki. Ze pod obstoječimi ječi in omaguje naše kmetsko in delavsko ljudstvo, toda vijak se bo še bolj nategnil.

3. Državno posojilo, ki naj se počasi odplačuje. Država je že najela tako posojilo v znesku dveh milijard kron, in sicer pri bankah. Zanimivo pa je pri tem zopet, kako je to državno posojilo razdeljeno. Slovenske banke podpišejo 20 odstotkov, torej bo v posojilu 400 milijonov kron slovenskega denarja (na vsako osebo 500 kron, na vsako družino s 5 osebami 2500 kron). Vojvodina — kakor že omenjeno: pokrajina, ki se valja v denarju — plača samo 1 in pol odstotka, torej 30 milijonov kron (na vsako osebo 40 kron). In to spričo dejstva, da Vojvodina samo na zastalih davkih več dolguje državi kot znaša celo drž. posojilo!

Tako bomo zopet Slovenci tisti, ki bomo v velikem delu doplačevali državni primanjkljaj, zato ker se bogatinom po Vojvodini ne zljubi plačevati.

Samostojneži nas seveda zmerjajo, če zahtevamo avtonomijo in svoje lastne finance in da naj naš denar ostane doma.

Toda sedaj je prepozno. Zahvalimo se liberalcem in samostojnežem.

Čegav je otrok?

Danton je bil ob času francoske revolucije eden najkrutejših nasilnikov, ki so prelivali nedolžno kri francoskih državljanov. Ta mož je postavil načelo: otrok je last republike.

Čez dobrih sto let je dobil Danton v vsakem oziru vrednega naslednika, prosvetnega ministra Pribičevića, ki je rekel, da je otrok last države.

Če pa je država lastnica otrok, potem jih ima država pravico vzgajati, kakor hoče. Ker pa država sama ni nobena živa oseba, ki bi mogla vzgajati otroke, zato ima potemtakem pravico vzgajati otroke tisti, ki državo predstavljajo in vodijo. To je vlada, ministri, v prvi vrsti naučni minister. Potemtakem ima sedaj edino pravico v naši državi vzgajati otroke minister Pribičević, mož brez vere, mož nasilja, mož brez osebnega in javnega poštenja.

To ni šala. Zakaj minister Pribičević hoče to svojo dozdevno in namišljeno pravico tudi izvrševati. Vsi otroci — katoliški in pravoslavni, turški in judovski — vsi naj bodo vzgojeni po Pribičevićevih nazorih. Pripravlja se nova šolska postava, po kateri ima edino pravico do vzgoje v šoli — in to je bistven del mladinske vzgoje — država, to se pravi vsakokratni naučni minister. Starši, ki imajo od Boga naloženo dolžnost in pravico vzgajati otroke v dobre kristjane in poštene državljane, ne dobo imeli po novi šolski postavi nobene pravice več odločati o šolski vzgoji. Starši, katerih sreča in zadovoljnost je v prvi vrsti odvisna od dobro vzgojenih otrok in katerih glavna nesreča so slabo vzgojeni otroci, ne bodo imeli več besede pri vzgoji, zakaj edino pravico vzgajati otroke bi imel po novi šolski odredbi minister, ki bi izvrševal to svojo vzgojo po učitelju, katerim on zaupa in katere bi edino on na-

stavljal. To opazujemo že sedaj. Po naših šolah se je že začel plaziti tisti versko-mlačni, deloma veri sovražni duh, ki veje preko ljubljanskega prosvetnega poverjeništvu iz naučnega ministrstva v Belgradu.

Doslej se je vzgajalo po večno veljavnih, resničnih, svetih in nepremakljivih načelih krščanskih resnic, odslej se bo vzgajalo po načelih, ki bodo prihajala iz Belgrada. Doslej smo vzgajali ljudi, odslej bomo vzgajali propalice. Zakaj med božji-mi verskonravnimi načeli, iz katerih je doslej kolikorotoliko potekala šolska vzgoja, in med »načeli«, ki vladajo po belgrajskih vodilnih mestih in iz katerih bo odslej šolska vzgoja zajemala duha, je precejšnja razlika.

Tudi na Francoskem so svoj čas zamenjali versko vzgojo z ministrsko. Posledica so besede, ki gredo sedaj — po vsej Francoski: Francija je dežela, ki umira, in ubija jo pa laična (t. j. brezverska) šola.

Ni ga večjega nasilja nad naravnimi pravicami staršev kot načelo, da je otrok last države.

Otrok je predvsem last božja in potem last staršev. To je tako naravna in osnovna pravica staršev, da je ne more vzeti in ne omajati nobena oblast na zemlji. Zenin in nevesta se vzameta zato, da rodita otroke. Ko jih rodita, jih hranita, oblačita, vzgajata dušno in telesno 10, 20, 30 let. Za nobeno lastnino človek ne žrtvuje toliko truda, dela, časa, premoženja, skrbi, kot žrtvujejo starši za otroke. Nato pa pride predstavitelj državne oblasti in pravi: V kolikor se tiče stroškov in skrbi za otroka, je otrok tvoj, kar se pa tiče njegovega mišljenja, njegove duše, je otrok moj.

Ali si morete misliti hujše nasilje, hujšo krivico? Ali more država, v kateri se vrše take krivice proti naravnim pravicam državljanov, imeti blagoslov in srečo? Žalostni zgledi iz drugih držav so pokazali nasprotno. Celotni francoski revolucionar svobodomislec Gregoar se je leta 1795., ob času francoske revolucije v zbornici odločno ustavil nakanam krvoločnega Robspiera, ki je zahteval otroka v državno last: »Robspier je hotel ugrabiti očetom, ki so dobili svoje poslanstvo od narave, svetovno pravico do vzgoje lastnih otrok.«

Starši imajo torej dolžnost in pravico, da vzgajajo svoje otroke po volji božji izraženi v krščanskih resnicah, ki jih označja sv. Cerkev. Zato jih v izvrševanju te dolžnosti ne sme nikdo ovirati. Kdor pa jih ovira, temu se imajo pravico in dolžnost ustaviti. Kdor jim hoče otroke iztrgati in jih vzgajati proti Bogu in veri in Cerkvi, je ropar, ki ga mora vsak oče, vsaka mati, če se kolikaj zaveda dolžnosti do otrok in če ima le malo ljubezen do njih, z vso odločnostjo zavrniti.

Zato krščanski starši nikdar ne morejo priznati in še manj izvrševati take šolske postave, ki bi odrekala staršem slednjo pravico pri odločanju, kakšna bo vzgoja otrok v šoli in kdo naj bo njihov vzgojitelj.

Vsaka hiša, v kateri je kak član Kmetske zveze, mora imeti „Domoljuba“, kmetsko glasilo.

Gorenjski orlovski tabor.

I. Gorenjski orlovski tabor bo v nedeljo, 3. julija letos v Kranju. Vse občine, župnije in vasi bodo poslale tja obilno zastopstvo, vsa organizirana katoliškonarodna mladina se bo zbrala ta dan v lepi gorenjski prestolici. Poleg Orlov in Orlic bodo nastopili prvič tudi pevski zbori nasih društev združeni v mogočno četo. Če bo mogoče, bodo vozili posebni vlaki v razbremenitev običajnih vlakov.

Po 9. uri se bodo zbrali in uredili v pisan spreved med postajo in mostom: Orli, Orlice, zastave, trobentači, narodne noše, jezdeci, pevci, godbe, skupine, gosti. Ko pride več tisoč glav broječa armada na trg, bo tam maševal prevzvišeni gosp. škof dr. Karlin, pridigal pa g. župnik dr. Klinar T., peli bodo pa gorenjski pevci (več sto). Ob dveh bodo litanije Matere božje na trgu. Ob 3. uri se prične javna telovadba na Farovški-loki. Med odmorom bodo igrala godbe in bo govoril predsednik Orlovske zveze Josip Pirc. Po telovadbi bo na loki ljudska veselica ob petju, godbi, postrežbi (šotori z okreplili) in srečolovu, ki bo nudil bogate darove iz cele Gorenjske.

Ta tabor bo največja prireditev tega leta v Sloveniji. Pokazal bo zavednost Gorenjcev in moč naše organizirane mladine. Bomo videli, kaj znajo in kako se drže naši fantje in dekleta!

Vstopnice za telovadbo in veselico se bodo prodajale po 10. juniju v Kranju, v Ljubljani, Kamaiku, Škofji Loki, Trzliču, Radovljici, na Jesenicah in pri vseh orlovskih odsekih, na dan tabora pa pri blagajni na telovadišču po 8 in 5 dinarjev (sedeži) ter po 2 dinarja (stojišča).

Patriotizem.

Vstala je proti menoj krasna in veličastna, velika in mogočna. Dejali so ji domovina, Jugoslavija. In prihajali so k njej od vseh strani in ji zatrjevali, da jo ljubijo. Ona jih je gledala, in njeno oko se je solzilo. Sirota, vsi te ljubijo, ti pa se solziš!

Prišel je rod Vpijatov. Vpili so: Zivijo Jugoslavija! Videli so krivice naših trpečih bratov in vpili so: Živijo vojska! Dol z Italijo! Pogledali so na sever in vpili so: Proč z Nemci! Ozrli so se po domovini in zakričali: Dol s farji! In Jugoslavija je zatisnila svoja ušesa in pogledala je ta rod in ga poklicala na delo za domovino in rod je izgubil kakor miši po luknjah, kakor sove po duplinah. Ta rod je velik v besedah, a majhen v dejanju.

In videl sem rod samo za eno črko slabši od prejšnjega, rod Pijatov. Sedeli so pri mizi, na mizi kozarci s pijačo in med njimi je stal govornik. Oči so se mu iskriale, in poslušalci so brisali solze, ko je govoril o svoji mili domovini. Kar cedilo se je ljubezni in požrtvovanja. In majka Jugoslavija jih je gledala in bala se je njihove ljubezni. Ta rod bi jo vtopil v žlici vode, če bi mu ne preskrbela vsak dan nove pijače. Ljubezen, ki plava v kozarcih, je vodenična.

Nov rod se je prikazal, bil je rod Hinavecev. Ponižno se je priklanjal in bil je

srečen, da ga je Jugoslavija le ožarila s pogledom svojih milih oči. Zavabljal je čez avstrijskante, pridušal se je, da ni bil nikoli zvest Avstriji, dasi je krivil svoj hrbet, lizal pete zatiralcem svojega rodu, bil pri rekvizicijah najsišnejši, rad jo je zakročil po nemško, da ga narod ni razumel, ko so ga zasmehovali.

In vstal je, rod Plazalcev. Čast, čast, čast! so vpili in gledali po visokih stolcih, po mastnih plačah, po imenitnih službah. In vdarili so po svojem bratu, odrinili ga vstran, počrnili ga pred svetom navzdol in navzgor. In gorje, kdor ni dosegel časti. Stisnil je pesti in gorje ti, domovina, ki ne ceniš svojega rojaka! V domovinski ljubezni je iskal sebe... In ker ni našel sebe, je zatajil tudi domovino in jo zasovražil. Uboga Jugoslavija, ki ne moreš ustreči takim ljudem.

Vstal je rod in klanjal se je svoj domovini in jo blagroval, zakaj skrb za domovino mu je donesla milijone. To je rod Verižnikov, rod milijonarjev. Prišel je koroški dan, prišel je begunski dan, dijaški dan, visokošolski dan, in posegel je mož v žep in odrinil borih par kronic, da je storil svojo domovinsko dolžnost. In prosil ga je delavec, naj mu pripomore k boljšemu življenju, pa ga je zapodil in zaklel: Delaj, hudič! Ljubezen do denarja je vse prevpila. Naj poginejo milijoni, samo da milijonar živi! O, ljubezen vseh ljubezni!

In nov rod je prišel in nosil s sabo zastavo Svobode. Milo je tožil, da je domovina vdana veri in po veri Bogu, in solze sočutja so mu napolnile oči, ko je gledal ljubljenstvo v rimski zaslužjenosti. In poln svobodoljubja je sovražil svojega brata, ker je bil drugih misli in ga je preganjal, mu je odjedal kruh, mu ni privoščil pravic do življenja, rabil je celo surovo silo, da bi poteptal svojega brata. Vse to v imenu svobode. V imenu svobode je bil hujši kot trinog.

Močni so bili ti rodovi in številni, tako da sem med njimi komaj zazrl rod pravih domoljubov. Glasni so bili ti rodovi, tako da sem komaj slišal glasove tistih, ki res ljubijo svoj narod, ki zanj delajo, ki se zanj trudijo, ki mu hočejo dobro.

Sirota, domovina! Veliko ljudi imaš, pa malo jih je, ki te ljubijo v dejanju in v resnici...

Razgled po svetu.

PRIMORSKE NOVICE.

Nekdaj so slovele kot najbolj protipostavne madžarske in galiske volitve, danes je njih žalostne slave konec in svet jih pozna le kot nedolžne igrače v primeru s primorskimi, posebno pa istrskimi volitvami.

Po šumni proleži anekdote, potem ko je italijanska vlada bila prepričana, da more s pomočjo zločinskih fašistov izvesti volitve tako, kakor to zahteva najnižjo zagrizenost, je razpisala na zasednem osemletju volitve za rimski državni zbor.

Prvo nasilje so bili sleparski volivni imeniki in še bolj sleparske reklamacijske postopanje. Šaj to poslednje ni imelo drugega namena, da izbriše iz volivnih imenikov še vse one Slovence, ki jih je »pozabilo« izpustiti laško oblastništvo in da vpi-

Je že vse one laške nevolilce, ki bi mogli na dan volitev priti voliti na sasedeno ozemlje.

Ko je bil s tem vtisnjem primorskim volitvam pečat nasilja in sleparije, se je pričel drugi del primorskih volitev, volilni boj.

Pravzaprav ni pravilno, če rabimo izraz »boje, ker ta je mogoče le tedaj, ako si stopita nasproti dva borce. Ni pa tega bilo na Primorskem, ker tu je stal nasproti našemu neoboroženemu in osamljenemu kmetu do zob oborožen fašist, oprt na vso pomoč od vlade in na vse bajonete številne laške vojske. Zato tudi ne moremo govoriti o volivnem boju, ampak samo o volivnem preganjanju, ki so ga na čelu vsem kršili fašisti.

Na velikih tovornih avtomobilih, v gručah do 50 mož močnih so ti divjaki divjali po Istri in preganjali vse, o katerih so mislili, da so zvesti svojemu narodu.

Kjer je bilo zbirališče naših ljudi, tam se je pojavil avtomobil s fašisti in skoraj je plamen razdejal dom naših ljudi, svinčenke pa so odgnale gasilce. In če je narod vseeno vztrajal v zvestobi do nas, je prišla nova družina in pričela požigati kmetom hiše, uničevati jim prideleke, razliviati vino in pretepavati ljudi. Gorje, kdor se je upiral, ker krogla je zlomila njegov odpor, ali pa je grozna muka v ječi krajala njegovo življenje.

Ali iz trdega kova je istrski kmet in vzdržal je grozote podivjane sodrge, ker z vsem sreem je ljubil svojo ubogo domovino. Tedaj pa so pričeli fašisti z novimi nasilji. Učitelje so izgnali, duhovnike pregnali, metali jih v ječe, jih pretepali do smrti, zasramovali Boga in zagrozili vsem, da požge vsako vas, da unijo vsako selo, ki bi volilo za nas.

Toda silneje ko skala sredi morja in irast vrh gore, je bila zvestoba našega kmeta v Istri. Vztrajal je za svojo zastavo in na dan volitev glasoval za nas.

Nič ni pomagalo, da so fašisti zastražili vse dohode k volitvici, nič niso izdale njih groznje, nič niso zategle njih sleparije, narod je vztrajal in v Istri je bil izvoljen naš človek.

Tedaj pa je zbesnela sodrga in se navalila na vas, da z ognjem in mečem mašuje zvestobo. Z grozo so gledali naši kmetje v bodočnost in spoznali so, da ni rešitve zanje. Pogin jim je bil zapisan in zato so poskusili obupno sredstvo.

Razbili so cesto, da ne bi prišli fašistovski avtomobili v vas in nekaj fašistov je tako doletela pravična kazen. Toda skoraj so prišli novi avtomobili in vsa vas je bila obkoljena.

Tedaj pa se je pričelo maščevanje, tako grozno in tako počlo maščevanje, kakor ga ne zmore tudi najbolj podivjan morilec.

Vse meške so odpeljali v ječe, ki ni drugo kot najkrušnejša mučilnica, vso vas so požgali, uničili vse, kar so le dosegli, ženam pa so trgali otroke iz naročij in pred njihovimi očmi lomili otrokom kosti!

Tako je divjala v 20. stoletju laška sodrga nad našim kmetom, laška vlada pa je gledala in celo nagradila podivjane zločince!

Slovenski kmetovalci! Od krvi prepojena zemlja kliče k Tebi, od obupa potrte sirote se obračajo k Tebi: Ne zapusti teh, ki so preganjani, ker so Tvoje krvi!

Božji glas je kliče zatiranih. Zato pomagajte, možje in žene!

Mugoslovenska Katicca v Ljubljani je mati zatiranih Primorcev. Postanite njeni člani, podprite jo z doneski, da reši naš narod pred poginom!

VOJSKA IN MIR.

Rusija se oborožuje za nove vojske. Francija misli, kako bi Nemčijo s silo orožja tlačila ob tla, Nemčija hrepeni po dnevu maščevanja. Anglija kroti s silo uporne Irce in Egipčane. Poljska z nasajenim bajonetom vlada v Gornji Šleziji, Amerika pa dela načrte za razorožitev držav. Ali se ne sliši to nečam čudno — smešno.

KAKOR BOLJE KAŽE.

Znano je, da je v angleških pokrajinah v Aziji in Afriki milijone in milijone Turkov. Angleže je pričelo skrbeti kaj bo, če bi se ti ljudje spomnili svoje velikanske moči in bi se uprli. Zlasti jim je dal misliti zadnji upor Turkov v Egiptu. Pa so si mislili, da bo treba drugače začeti. In res! Že se čujejo glasovi, da je Anglija začela zapuščati tisto turško vlado v Mali Aziji, ki se bojuje z Grki, ki bi carigradskega sultana pahnili s prestola in vse

Turke združila v eni sami državi. Zadnjega seveda ne pove, a Angleži so hitro spoznali kaj da misli. Začeli so se zato zopet približevati Grkom in jim že obetajo pomoč v bojih s Turki. Torej — enkrat s Turki enkrat z Grki, kakor bolje kaže.

GIBANJE ZA PRIKLJUČITEV K NEMČIJI

Gibanje za priključitev Nemške Avstrije k Nemčiji nikakor noče ponehati. Vse groznje velike in male antante zaležejo bore malo. Avstrijska vlada seveda pri vsem tem igra navidezno najnedolžnejšo vlogo. Celu ugovarjala je, ko sta solnograški in štajerski deželni zbor sklenila naj se glasuje in nazadnje je celo odstopila. Vse to pa je drugim državam le pesek v oči, v resnici tudi duajska vlada ničesar ne želi bolj kot združitve z Nemčijo. Od svoje strani imajo to čisto prav. Nemci naj le gredo k Nemcem. Z našo strani pa bi bilo tudi čisto prav, če bi enkrat prenehali s praznimi grožnjami ter bi zasedli Koroško rekoč: »Slovinci k Slovincem!«

ALI SLUČAJNO?

Meseca maja je umrl na Francoskem Combes, glavni voditelj vsega protikatoliškega gibanja. On je bil tisti, ki je pred 16 leti prekinil vse prijateljstvo med Francijo in papežem. Doma je zatiral cerkev, preganjal duhovnike, redovnike in redovnice, poddrževal vse šole, starišem vzel pravico do vzgoje otrok v verskem duhu. Šestnajst let je minulo od tedaj. Combes je še videl, kako ponizna cerkev zmagoslavno vstaja in nato je — umrl. Umrl je ravno ta dan, ko je predsednik Briand, nekdanj njegov najzvestejši tovariš, prisilen vsled sile razmer zopet upostavit prijateljske odnose s sveto stolico in poslal k papežu uglednega zastopnika francoske države. Combes je umrl — cerkev je zmagala. Ali je to slučaj ali prst božji?!!

Sirom domovine.

SODRAŽICA.

Nismo mislili pisati o naši obči, in županski volitvi. Ker pa »Slov. Naroda« tako ljubeznivo opisuje zvezo naših demokratov s katoliško kmečko stranko in dobesedno piše, da je bil za župana izvoljen pristajš JDS g. Stupicec, bodi še nam dovoljeno par besedi napisati o te' nenavadni katoliško-liberalni zvezi. Da je bila taka zveza že pred volitvami, smo že svoj čas pribili, čeprav jo je izvoljen župan skrival kakor kača noga. Da je bila na dan obče volitev, jasno dokazuje skupen nastop Maršiča in Cvara z demokrati zoper SLS na javnem trgu. Tudi so demokrati agitatorji pred občinsko pisarno nad vsakim volivcem kričali, da naj vrže krogličico v prvo ali tretjo skrinjico, samo v drugo ne, ker je sta črna. Skupno so upali priboriti 16 odbornikov, zato so imeli tudi že boben pripravljen, da bi proslavljali skupno zmago. Najočiteje se je pa ta zveza pojavila na dan županske volitve v občinski pisarni. Sedanji gerent si je zaželel še županske časti. Upal je je doseči le s pomočjo liberalcev, kar se mu je tudi posrečilo. Ustanovil je tretjo stranko, ki mu je preskrbela odborniški mandat. Ker je bil do liberalcev vedno do skrajnosti uslužen in uljuden, si je pridobil njihovo naklonjenost. Saj s svojim kandidatom niso mogli prodreti. Ker je bil eden odbornikov SLS odsoten, je dobil s pomočjo sedmih demokratskih, svojega lastnega in glasov štirih generalov »kato-l. kmečke stranke« Maršiča, dveh Cvarov in Pri-moža Belaja dvanajst glasov, kandidat SLS pa enajst. Ginjenega srca se je zahvalil gosp. Fajdiga & Komp. za glasove. Vsem so stopile solze v oči! Za to liberalno dobroto so se pa on in četvorica kat. kmetov takoj oddolžili s tem, da so tri svetovalce dali demokratom za se pa le enega pridržali. Hvaležnost je pač lepa čednost! Ker pa zavezniki niso bili vajeni voliti starešinstva in je bil g. Fajdiga pri tej režijsi zelo neroden, je prve štiri svetovalce dobila SLS, kar ni malo ujezilo demokrate, ki so imeli glasom sporazuma dobiti prvega svetovalca v osebi Ivana Kovačiča. Kljub

temu pa ja zavlada toliko veselje, da je mož, ki je bil po žrebu izvoljen za petega svetovalca ves iz sebe vzkliknil: »Bog je z menoj! Ali mi zamerite če sem vesel? Ali ni tudi David po zmagi od veselja z devicami plesal pred skrinjo zaveze?« Zunaj so pa zaplapolale zastave na čast novemu županu. Prvi jo je razobesil demokrat občinski sluga in poštni sel, ki je tudi sicer prav pridno agitiral za prvo in tretjo skrinjico. S tem si je gotovo zagotovil naklonjenost novega župana in postarja. Za njim pa županov podrepanik, ki je v tej izvolitvi dobil vsaj nekoliko zadoščenja za izrabljene podplate na agitacijskem potovanju. Ker je bil posestnik dveh zastav, je eno tudi svojemu sosedu usilil. Gosp. Stupicec, ki je prej tako pogosto tožil, da zakaj se mu je naložilo breme gerentstva, si je s lastnim glasom naložil sedaj nič manj težavno župansko breme. Ker je po izjavi »Slov. Narodac« postal demokrat, mu v novi družbi želimo mnogo zadovoljnih dni! Ker nima v občinskem odboru večine za seboj — saj je naših odbornikov 12, njegovih pa le 11, — trdijo sodrsko liberalke, da bo vladal brez občinskih sej kot absolutist. Klical bo od časa do časa skupaj svetovalce, katerih je na vsaki strani polovica in bo tako zopet on odločeval, kakor bo všeč njemu in demokratskim veljakom. Nas pa tudi to ne straši kakor tudi ne velika naklonjenost Kočevja nampram njegovi stranki. Pristaviti nam je še, da se že velika večina volivcev kesa, kar so pripomogli s svojimi glasovi, da so bili izvoljeni v odbor ljudje, ki se sedaj brez sramu bratijo s centralisti in kancelarparafarji.

CRNI GRABEN.

Rajna Avstrija je pošiljala vsak dan poštni voz po celem Crnem grabnu; v Trojanah je bilo celo križišče poštne zvez. V prosvidljeni SHS pa od Lukevice do Vranskega ni nobene zveze. V Trojane bo menda pošpot iz Motnika nosil pošto ali pa jo s poštem vozil. In vendar smo dali vseh za znamko groš, danes pa cel goldinar. Prišli smo tako na psa, da sta nam samo eksekutor in pa šintar ostala še zvesta.

KOSTANJEVICA.

Ker smo mnenja, da »Domoljub« ne sme nikomur delati knevca, nič neresničnega pisati, in mu tudi treba ni, sporočamo z ozirom na »Domoljubov« poročilo glede oddaje »erskozakl.« dnih travnikov kostanjevskih, da je bil od pritožnikov poslanec Sušnik in s njim tudi »Domoljub« nekoliko napačno poučen. Ni rečnicno, da je oskrbnik letos odzvel travnike domačinom in jih oddal se-ljakom s Hrvaškega. Res je le, da je odzvel trav-nike le tistim domačinom, pri katerih je zahteval agrarni odbor, in jih zopet le tistim domačinom od-dal, katere je agrarni odbor predlagal. Če se je komu zgodila krivica v tem oziru, so jo zakrivilli nekateri člani agrarnega odbora. — Le v tem oskrbnik ni ugodil, ko je agrarni odbor zahteval, da se morajo travniki odzveti vsem Hrvatom, ki so jih dobili zadnja leta, zlasti med vojsko od prej-snjih oskrbnikov; če bi domačinom kaj ostalo, ti-sto naj bi šele dobili seljaki na Hrvaškem. Oskr-bništvo je pač letos premožnejšim Hrvatom travnike odzvelo in jih brez nasveta agrarnega odbora od-dalo revnejšim Hrvatom, najprej vdovam in sirom-tam, in potem ubogim, ki redijo le po eno živinčce. Nekaj od teh travnikov so pa tudi dobili doma-čini. — Toliko pojasnuje resnici na ljubo Kmečka zveza v Kostanjevici. (Hvala lepa za pojasnilo. Vsako pomoto smo pripravljene popraviti, le pro-simo, da se nam to vedno sporoči. Uredništvo.)

NOVA ŠTIFTA PRI GORNJEM GRADU.

Pri nas so se izvršile občinske volitve za našo Kmečko zvezo zelo častno; dobili smo 10 odbornikov. Samostojni so jih dobili samo 6, kar jih je spravilo popolnoma iz ravnotežja. Računali so na 10—12 odbornikov. Da bi se malo potolažili, iščejo na naši stranki razne nerednosti in ker jih ne najdejo, zato jeza in srd, to je tudi vzrok, da so plačali v sosednji fari človeka, ki jim je skoval prav neumen dopis v »Domovino«. Novoštitčani, pri teh volitvah smo videli, kdo ima komando pri samostojnih. Kar je zavednih občanov, delajmo na to, da se jim preje ustanovi izobraževalno dru-štvo, ker le v izobrazbi je bodočnost.

LESKOVEC PRI VIŠNJI GORI.

V naši občini ni bila vložena nobena proti-lista drugih strank, pač je bila vložena neka proti-lista pod imenom SLS A, ki je dobila tri mandate

in še iste vse v eni vasi Velika Dobrava, med tem ko sta dve večji vasi sedaj ostali brez odbornikov. Naša stranka je dobila 7 odbornikov in isto toliko namestnikov in sicer: Martin Cegljar, Gornjo Brezovo, Matej Perme, Leskovec (Mlaka), Anton Gržman, Leskovec, Anton Dremelj, Leskovec, Josip Čoš, Leskovec, Josip Gros, Vel. Dobrava, Janez Omahen, Mala Dobrava. — Nasprotna pa sledeče: Alojzij Zupančič, Vel. Dobrava, Franc Omahen, Vel. Dobrava, Anton Zupančič, Vel. Dobrava.

CRNI GRABEN.

Avtomobilna zveza Celje-Ljubljana, kje spiš? Tvoji gospodarji so proti naši volji prodali vozove v Nemško Avstrijo, na delnice pa komod sedli. Gospodje, ne bodite vendar tako Apat-lični in dajte račun od svojega hiševanja. Če Sauer-Werke niso dobro delovali, naj pa saj Schauer-Werke poprimejo.

BOZJAKOVO.

Hvala Bogu, volitve so končane. Dasi so samostojni letali in agitirali od vasi do vasi neč in dan, so vendar temeljito naši volivci z njimi obračunali. Dobili so 33 kroglice v gospodarsko skrinjico, SLS pa 117 in glej ga spaka: saj nas je vendar 32 in so tudi še Hanček in Janez in Bartol na naši strani, kroglice pa je samo 33. Ali nimamo zadosti lepega imena, saj vendar smo gospodarska stranka. Kaj si nismo dosti prigospodarili tekom vojske, saj nam se vendar še zdaj pozna in tudi znamo dovršeno čez farje zabavljati in čez Ljudsko stranko. Torej bi vendar lahko dobili več kroglice!

POLHOV GRADEC.

Zadnji dopis iz Polhovega gradca v »Kmetijskem listu« je prav poučljiv. Izvedeli smo, da je bila občinska gospodarska stranka, ki je nastopila pri zadnjih občinskih volitvah le samostojna stranka. Za tiste, ki so razmere poznali to sicer ni nobena novica, pač pa pouk za tiste, ki so se jim dali preslepiti. Tako-le piše »Kmetijski list«: »Vseeno pa si je priborila SKS pet odbornikov in sme biti zato nanjo ponosna. Vsa čast našim bojevnikom, saj so si priborili odbornike poštenim potom.« Tako, sedaj veste, kateri stranki pripada onih pet odbornikov občinske gospodarske stranke. Samostojna kmetijska stranka je nanje ponosna. Torej so samostojnejši in še prav posebno odlični, ker je samostojna stranka nanje ponosna. Kako so pred volitvami zatrjevali, da to ni samostojna stranka. In glejte takoj po volitvah se je iz tega metulja naredila samostojna gosonca, ki toliko škoduje kmetškemu stanu. Ali veste kako se pravi takemu, ki drugače govori kot misli? To je lažnivec. Ali veste, kakšno ime zasluži tisti, ki se drugačnega dela kot je zares? To je hinavec. Za to je prav, da jih Pograjci nismo volili, ker smo jih poznali, da si so najhujše samostojne skrili in jih le porabili za bojevnike, ki sedaj sami sebe hvalijo, da so poštenim potom priborili 5 odbornikov. Še nekaj smo izvedeli iz »Kmetijskega lista«, da smo Pograjci tako neumni, da še ne vemo ne, kaj je to avtonomija. Dopisnik, ki mu radi verjamemo, da zna še kaj drugega kot češnje zobati, pravi, da bi ravno tako verjeli, če bi nam kdo priporočil, naj glasujemo za »anarhijoc ali pa »malarijoc«. Da je on za anarhijoc, te radi verjamemo, da za malarijoc ni, tudi, vendar je bo kljub temu snedla lažnivo in hinavsko samostojno stranko. Pograjci, kjer nas imajo za neumne in kjer se dela s lažjo in hinavščino tam ni prostora za poštenega Pograjca!

MIRENSKI POPOTNIK.

Zopet sem vzel potno palico v roke in jo mahnem po dolini čez Tihaboj na Dole. Prva skrb mi je bila, kako so izpadle občinske volitve. Zvem, da so poraženi »samostojnici« kakor povsod. Fantje so si pa postavili tudi nov Društveni dom. Tako pa fantje, le pogumno naprej. — Ko se malo odpočijem, sem se pa vrnil po cesti nazaj na Sv. Križ. Prvo tudi, kar sem bil radoveden, so bile občinske volitve, kako so izpadle. Na to izvem, da jih sploh ni bilo, da je to sestavila kandidatno listo krajevno K. Z. Samostojni so pa, ko jim je še toča pobila, prišli k cerkveniku, da naj zvoni. Pa je bilo vse zastoj. Dalje vprašam kako je s Kat. izobraževalnim društvom; povedali so mi, da spi spanje pa ne pravičnega, ampak lenega. Zganite se! Na delo dekleta, fantje in kateri ste sposobni vodstva. Ne se izgovarjati: ni treba ali pa da ni mogoče, ni prostora in še ne vem kaj. Nato je krenem v Litijo pogledat, kako je kaj s tiste žlahte »samostojnoc. Pa so mi rekli, da niso Kunslerjev stric nič kaj

zadovoljni. To pa zato ne, ker niso prišli više, kakor so. Litijčani, dobro ste se odrezali.

IZ ROVT NAD LOGATCEM.

Idrijskemu in logaškemu Sokolu se je začelo, da bi v tej rajski spomladi v naših hribovih splekli gnezdo in zaleteli valiti strupeni sokolski zarod. In v ta namen in s tem naklepom pridejo dne 29. majnika ob 3. uri v naše kraje — sokoli, sokolice, sokolčki in sokolčice. Brez vsakega sprejema se zbero na določenem prostoru brez domačinov — razen par radovednih zijač — zakličejo parkrat sami sebi »Živel Sokolc, pozabavljajo čez čuke, mežnarje, fajmoštre in muhaste Rovtarje, malo popijejo in porajajo ter se izgube brez slave in časti v črne noč na logaško in žirovsko stran. Nesreča hoče, da se vrhutega še polomi avtomobil in treba je je mahati v temi peš po dolgi trdi cesti. Sklenili so: Med Rovtarje nič več ne. Rovtarjem ponujati sokolstvo se pravi s palico vrtati luknje v vodo. — Splošna sodba med našim ljudstvom je bila pa takale: Vsakomur mora krvaveti srce pri pogledu na nedolžno šolsko mladino, ki naj služi za stajačo druhal samih mlačnih kristjanov in žalostnih antikristov. Suhadolnikov Jokel se prime za glavo rekoč: Kdo zna, ali ti ubogi žirovski otročiči res nimajo nobenega očeta in skrbne matere? Sokolice vprašamo: Ali se tako našemljene ne sramujejo hoditi med dostojne ljudi? Sokolom in Sokolcem pa svetujemo odkrito: Držite se trdnega sklepa: V Rovte nikoli več ne, zakaj za take ptice v naših hribovih ni ga mesta in ga ne bo!

MIRNA PEČ.

Dne 25. maja e bil, kakor smo že naprej vedeli, za župana tukajšnje občine izvoljen g. Ludvik Novljan, pristaš SKS, posestnik in gostilničar v Mirni Peči. Kakor drugod, tako sta tudi tukaj obe nasprotni stranki s svojimi odborniki se združili pri volitvi župana in svetovalcev. Volitev župana in svetovalcev se je izvršila prav po načrtu in na komando poglavarja vseh samostojnežev in demokratov (liberalcev) v naši občini, ki vodi obnemem tukaj vso notranjo in vnanjo politiko, in katerega njegovi verni pristaši bolj verjamejo, kakor otrok svojemu očetu. Pred občinskimi volitvami so nam naši nasprotniki s poglavarjem vred prorokovali, da dobimo kvečjemu le do 5 odbornikov v obč. zastop, a glej ga spaka, na dan volitev pa je prišlo iz naše skrinjice kar 9 odbornikov na dan pa bi jih še več, da bi prišli vsi naše na voliče. Čast in hvala vsem zavednim volilcem SLS. Imeli smo ob občinskih volitvah še tretjo skrinjico z naslovom NSS, katero je postavil na voliče naš postajni načelnik g. Pečenko, ki je s tem pokazal, da je obnemem tudi načelnik vseh »nerodnih socialistov«, socialdemokratov in komunistov, in ki je vjel v svojo škatljo 39 glasov, in dva odbornika. Ta mož, ki je že ob državnih volitvah jeseni na vse moč goče »viže« agitiral za svojo škatljo, pač zasluži kako boljše postajno mesto, kakor je Mirna peč, morda pri ravnateljstvu še ne poznajo dovolj njegovih zmožnosti in delavnosti. Graje vredno je pri tem možu še posebno to, ker dela silo železniškim delavcem, ki jih hoče s svojo oblastnostjo ob službo pripraviti, če nočejo v njegov rog trobiti Takim nasilnostim je treba konec storiti in vsakemu pustiti pravico in svobodo volitev. Žalostno in sramotno je za našo občino tudi to, da imamo za obč. tajnika odpadnika, g. Kosa, nadučitelja v pokoju, ki je izstopil iz katoliške cerkve kakor tudi njegova dekla, doma nekje na Trebelnem s katero se je civilno poročil. Zato naj novi g. župan ki je sicer mož mirnega značaja in postrežljiv, dobi drugega tajnika, krščanske vere, če hočemo še veljati na zunaj kot krščanski občani. Pa tudi to se pričakuje, da bo novi g. župan boljše pazil na to, da se bo po gostilnah držala policijska ura in nočni mir, kar smo pri prejšnjem županu pogrešali, v čegar gostilni niso poznali policijske ure in tudi ne nočnega miru v vasi. Pravijo, da včasih nova metla dobro pometa, Bomo videli.

Vsak neorganiziran kmet škoduje moči kmetškega stanu. Zato vsi v Kmetске zveze!

Tedenske novice.

Politične.

p *Kdo prodaja ljudi?* Zadnji »Ljudski glas« se zaklinja, da socialistični voditelji ne morejo ljudstva prodajati, tega so zmožni samo klerikalci, ker se držijo dogen (krščanskih resnic). Bog ve, kakšnih krščanskih resnic se drži prvi in glavni socialistični voditelj g. Anton Kristan, ki je prodal za težke milijončke svoje ljudi liberalcem, svoje konsume pa velekapitalistični Jadranski banki.

p *Kupljeni socialisti.* Kako so socialisti pred volitvami vpili, da so ne samo za avtonomijo, temveč za republiko in ne vem kaj še vse. Sedaj pa, ko občinski odbor sprejemajo resolucijo za avtonomijo Slovenije, je »Naprej« dal socialističnim občinskim odbornikom neko navodilo, iz katerega se ne spozna, ali so socialisti za avtonomijo ali centralizem. Pač pa se iz navodila jasno spozna, da kapitalistična Jadranska banka zalaga socialistične konsume z denarjem in zaradi tega smejo socialisti samo toliko biti za avtonomijo kolikor dovoli to Jadranska banka. Hudo je dolžan biti in hudo je v tem času socialist biti, ker mora liberalca ubogati. Prihodnji »Ljudski glas« bo prinesel o tem obširno razpravo.

p *Socialistom* tudi ni všeč, da zahteva Ljudska stranka, naj pri nastavljanju ljudskošolskih učiteljev soodločujejo tudi starši. »Ljudski glas« je mnenja, da mora pri tem imeti besedo — centralizem. Kako pa, gospodje, da potem vedno vpijete, ljudstvo naj odločuje? Torej ne tako neumno samih sebe po zobeh tolči.

p *Velik prepir* se je vnel v vladnih strankah. Vsi zabavljajo drug čez drugega, se zmerjajo, ministri odstopajo in ministrski predsednik Pašič se na vse kripilje trudi, da bi obdržal svoje ljudi vsaj toliko časa skupaj, da sprejmejo centralistično ustavo. Muslimanski poslanci so skoro odpovedali zvestobo, ker se jim prepočasno izplačujejo milijoni, s katerimi so bili kupljeni njihovi glasovi. Pašič pa jih je potolažil za enkrat. Ko bo centralizem sprejet, bo počilo.

p *Občutljivi g. Pašič.* Poslanec Ljudske stranke Barič je v zbornici zaklical g. Pašiču, da je centralistična ustava kupljena, ker je Pašič v resnici kupil turške poslance za 1200 milijonov kron in naše samostojneže, ki pa so bili cenejši. Pašiča je tako zbudila ta resnica v oči, da je zahteval od zborničnega predsednika, da mora Bariča kaznovati. Liberalni predsednik je seveda takoj ustregel želji starega gospoda in je Bariča izključil od treh sej, na kar je cel Jugoslovanski klub v znak solidarnosti zapustil zbornico.

p *Kaj so prav za prav Narodni socialci?* Ljudje so doslej mislili, da se Narodni socialci ločijo od Socialnih demokratov v tem, da se Narodni socialci potegujejo za slovensko narodnost, ko je znano, da je Socialnim demokratom slovenstvo deveta briga. Sedaj smo pa izvedeli, da imajo Na-

rodni socialci o narodnosti čisto drugačen pojem, kakor so ga doslej imeli Slovenci. »Jugoslavija«, glasilo Narodnih socijacev, je dne 5. junija 1921 priobčila v svoji priložni govori Klofača, voditelja čeških Narodnih socialistov. Klofač je rekel na koncu svojega govora tako: »Biti naroden, to danes, ko smo samostojni, pomenja biti državotvoren. Država nad vse! Tudi nad našim življenjem!« »Jugoslavija« je dostavila to-le: »Klofačev govor krasno razjasnjuje sklad narodne misli in socializma, ki je osnova ne samo češkega, temveč tudi našega narodnega socialističnega programa.« — Nekdaj je bila liberalnim narodnjakom narodnost nad vse, prva in glavna točka programa, potem so se pa narodnjakarji zvezali s kranjskimi nemškutarji in jim je bila kranjska deželotvornost nad vse, ker je ta krava dajala stranki mleka, sedaj mleka daje država in jim je ta nad vse. Isto pot so nastopili tudi njihovi liberalni sinovi. Narodni socialci, ki narodni niso več, pač pa polagoma postanejo »državotvornici«, če se prerinejo do korita, dotlej so pa samo narodnost in državo potvorni.

p **Slovenska deželna vlada** še sedaj ni popolna. Saj tudi ni treba, ker itak vse komandira g. Baltič, kakor Belgrad ukaže. Zaradi lepšega sede sedaj v vladi trije liberalci, ki imajo v celi Sloveniji 2% ljudi za sabo, samostojneži, ki so istotako v velikanski manjšini, imajo tri zaupnike in radikalci, ki v celi Sloveniji nimajo nobene pristaše, bodo tudi imeli enega poverjenika. 80% slovenskega ljudstva pa nima v vladi nikogar razen svojih strupenih sovražnikov — centralistov. To imenujemo pri nas demokracijo.

p **Delo za ljudstvo.** V ustavotvorni skupščini je govoril samostojni poslanec Majcen. Ves govor je bil zabavljanje zoper duhovnike. Davki bodo radi tega nižji in žandarji bodo v kratkem odpravljeni. Zakaj zabavljanje zoper duhovne je najboljši sredstvo zoper kugo, lakoto, vojsko, draginjo, žalostne in hude čase.

p **»Klerikalizem je popolnoma porazen.«** Na Slovenskem je izvoljenih več županov Ljudske stranke, kot ima liberalna stranka odbornikov.

Bomače novice.

d **Zaupniki SLS!** Podpisano tajništvo prosi vse zaupnike SLS, da mu nemudoma sporoče: 1. Imena in naslove novoizvoljenih odbornikov, ki so pristaši SLS. 2. Imena in naslove novih županov in svetovalcev. Pri vsakem posameznem svetovalcu in županu pripomnite, kateri stranki pripada. — Tajništvo SLS Ljubljana.

d **Klerikalne krave.** Zadnji čas se zopet piše o švicarskih kravah, ki jih je bivši deželni odbor kupil l. 1918 v Švici za 220.000 švicarskih frankov. Medtem je prišel preobrat in krave so nekje obstale, propadle in se prodale za najvišjo ceno 240.000 kron. Likvidacijska komisija pa je pod predsedstvom liberalca dr. Trillerja sklenila, da se s plačilom počaka toliko časa, da se naša valuta izboljša. Toda valuta se ni izboljšala, plačati je pa zdaj treba in bo treba seveda šteti precej več kot v normalnih razmerah. Tako so nam libe-

ralci s svojo nesrečno politiko zopet požrli nekaj milijonov. Zakaj če bi liberalna vlada ne bi odločila razmerje med dinarjem in krono 1 : 4, dalje če ne bi imel v naši vladi glavne besede liberalni bankirji, ki imajo največji interes na tem, da ostane naša valuta čim slabša, bi danes švicarske krave ne bi toliko stale kot v resnici stanejo. Tako smo po liberalni zaslugi zopet za par milijonov »bogatejši«. Kakor se vidi, nas bo liberalna politika do golega slekla.

d **Za avtonomijo.** Slovenski občinski odbori drug za drugim sprejemajo resolucijo za avtonomijo Slovenije. Naj ne bo občinskega odbora, ki ne bi izrekel svoje odločne volje po svobodi slovenskega ljudstva.

d **Pazite!** Z vlaki se vozita vedno po dva skrivna policista, ki poslušata, kaj ljudje govorijo. Torej dobro si ogledajte, kdo vas poslušajo. Živimo pod liberalno in samostojno vlado. Zato je vsako samostojno mišljenje prepovedano.

d **Centralizem.** Ruskim beguncem je dosedaj naša vlada izplačala nad 30 milijonov dinarjev podpore, slovenskim beguncem, ki jih je veliko več, pa 7 in pol milijona dinarjev. Samostojneži so kljub temu za centralizem.

d **Sv. Anton — avstrijakant.** Poverjeništvu za uk in bogočastje je prepovedalo šolam naročanje lista: Glas v. Antona. To je nabožen list, ki piše samo verske stvari. Pa kakor vidimo, je celo sv. Anton zšel med avstrijakante in protidržavne elemente.

d **Zvonček** je liberalen list za mladino. V letošnjem letniku uči otroke, da se je človek razvil iz opice. Pa Zvonček ni prepovedan, prepovedan je le Glas sv. Antona. Stariši, pazite na otroke!

d **Spominu dr. Lovro Pogačnika!** Na Veliki Šmaren, dne 15. avgusta t. l. se odkrije na rojstni hiši dr. Lovro Pogačnika spominska plošča. V to svrhu se je osnoval posebni pripravljalni odbor. Kamna gorica se pripravlja na dostojno proslavo tega dne. Odbor je razposlal vabila ter obenem prošnje za prispevke. Natančnejši spored še objavimo.

d **Poneverba.** Poduradnik pri sarajevski podružnici Jadranske banke Ambrožič je s pomočjo ponarejenih pisem poneveril banki več milijonov kron.

d **6 mladih volkov,** starih kakšnih 5 tednov, ki sta jih ujela dva gozdna čuvaja v Auerspergovih gozdovih pri Kočevju, je razstavljenih v Ljubljani na vrtu hotela Union.

d **Sam se je javil.** Dne 7. aprila 1920 je Karol Živko v Ciglenci na Štajerskem umoril lastno ženo in otroka. Sodišče ga je oprostilo, ker mu niso mogli dokazati. Sedaj se je sam javil v zapor.

d **Čudna oprostitev.** Dne 16. febr. t. l. je odvedel neki Cvetko z zvijačo iz šole Pollakovega sinčka Tončka. Po nekem postrežku pa je poslal Pollaku pismo, naj takoj na določeno mesto pošlje 60.000 dinarjev, če hoče videti sinčka še živega. Toda stvar se ni posrečila in Cvetko je padel v roke pravici. Pri poroti so protiniki menda po pomoti sklenili, da Cvetko ni bil pri pameti in zločinec je bil oprostene.

d **Ljubljanska porota.** Ivan Pivk, ki je 7. februarja ukradel v Verzdencu Andreju

Rozmanu kobilo je bil obsojen na 15 mesecev težke ječe. — Ogrski cigani Julči in Jurij Kolompar, Marija in Julči Pečtroviš so v Ljubljani po prodajalnah kradli blago. Bili so obsojeni vsak na 10 mesecev. — Franc Baraga iz Podoba, ki je zaklal 24. jan. t. l. svojega očeta, in mu je ta še umirajoč zapustil 25.000 K premoženja, je bil obsojen na pet let težke ječe. — Andrej Stare iz Sp. Brnika je ubil fanta Blaža Jenkota. Dobil je tri leta težke ječe.

d **Strela.** Dne 29. maja med deseto sv. mašo je strela udarila v hišo Janeza Hrovat na Kalu št. 3. Doma je bila žena z dvem otrokoma, ki so ostali nepoškodovani. Sreča je, da je krito z opeko, drugače bi bilo gotovo zgorelo. Precej je porušilo omet in vžgalo venec, ki je bil okoli podobe sv. Družine. Podoba sama pa ni nič poškodovana.

d **Kdo ve kaj o Janezu Jančar,** ki se pograša od 21. marca 1915? Služil je pri Lir 27, 10. stotnija. Mogoče kdo kaj ve, ki je prišel iz ruskega ujetništva. Sporoči naj se proti povrnitvi stroškov njegovi materi Heleni Jančar, Polica šte. 32, p. Višnja gora.

d **Izgubila se je na binkoštno nedeljo zla-ta ovratna verižica z medaljonom od Erjavčeve ceste do nunske cerkve, po Šelenburgovi Prešernovi ulici do stolnice Ker je verižica drag spomin, naj jo pošten najditelj odda proti nagradi g. M. Vrančič, Erjavčeva cesta 4.**

d **Izgubil je Mihael Rupnik iz Luč 4, p. Višnjagora,** ko se je vozil 28. maja z opoldanskim vlakom iz Ljubljane v Zalcu amerikan-anker-remonter uro s srebrno verižico. Mor-da je tudi padla z vlaka. Kdor jo je našel, naj jo proti primerni nagradi vrne.

Iz naših društev.

DESETLETNICA.

Desetletnica Šentpeterskega Orla v Ljubljani se praznuje slovesno v nedeljo, dne 12. junija 1921. Na predvečer se vrši izpred Ljudskega doma ob sodelovanju dveh godb bakljada s podoknico na čast ustanoviteljem odseka, zbranim na stanovanju br. Tomažič Ludovika na Hrvaškem trgu 4, ki predseduje odseku od početka do danes.

V nedeljo, 12. junija 1921 se vrši ob 8. uri zjutraj izpred Vzajemne zavarovalnice na Dunajski cesti slavnostni sprevid. Ob 9. uri daruje sv. mašo ustanovitelj odseka g. župnik Petrič Janko, cerkveni govor opravi podpredsednik Orlovske zveze vseučilišni profesor g. dr. Rožman. Pri sv. maši igra orkester vojaške godbe. Popoldne ob 3. uri se vrši na prostoru za Vzajemno zavarovalnico na Dunajski cesti javna telovadba, kateri prisostvuje presv. g. knezoškof ljubljanski. Zvečer se vrši v hotelu Union slavnostni komerz. Slavnostni sprevid otvorijo trobentači na konjih, njim sledi orlovska konjenica, ostali sprevid bo obstajal iz narodnih noš, Orlov in Orlic. V sprevidu sodelujejo tri godbe: vojaška, železničarska in salesijanska. Prireditve obeta biti ena najlepših, kar jih je videla Ljubljana.

K prireditvi so javili udeležbo številni podeželski odseki, posebno častno bodo zastopane naše narodne noše. Ljubljana in ljubljanska okolica se polnoštevilno udeleži prireditve. Bratje, sestre in prijatelji Orla se sberite v nedeljo, dne 12. junija 1921 polnoštevilno v Ljubljani. Narodne noše na plan! Orli in Orlice v vrste! Prijatelji dobrodošli! Bog živi!

ORLOVSKA PRIREDITEV.

Orlovska prireditve Kamniškega orlovskega okrožja v Vodicah, dne 19. junija 1921. Kamniško orlovske okrožje pohiti letos v prijazne Vodic,

da pokaže meč svojih vrsta in uspehe svojega pozimakega dela. Spored: 1. Ob 1. uri popoldne sprejem gostov ob vходу v vas, 2. Ob 2. uri slovesne litanije, 3. Ob pol 3. uri javna telovadba Kamniškega okrožja, 4. Po javni telovadbi ljudska veselica s srečolovom, šaljivo pošto i. dr. Med telovadbo in veselico svira Mengeška godba. Ker je to letos v okrožju prva večja orlovska prireditve, ste vsi prijatelji mladine in poštene zabave aljudno vabljeni!

ORLOVSKA SLAVNOST V STOPICAH PRI NOVEM MESTU.

Orel v novomeškem okraju se krepi in zbira vedno več mladine pod svoje močne peruti. V nedeljo, dne 29. m. m. je priredil prvi okrožni izlet v Stopiče, kjer je javno nastopil in manifestiral za sprevit svojih večnolepih načel. Krasen je bil pogled na pestro sliko 59 postavnih Orlov, 51 Orlic in nad 30 naraščajnikov, ko so po taktu šentjernejske godbe korakali skozi Novo mesto ne menč se za čukanje pijanih propaite in žvižganje Sokolov. Takrat je videlo naše mesto prvič nastopiti večje število krščansko misleče telovadne organizacije.

Gotna vas, gnezdo samostojnežev in pribežališče kvantačev se je tudi ob tej priliki odlikovala. Pri hiši proslulega oštirja Matko-ta je čakala izletnike tropa pijanih Sokolov in jih tja in nazaj grede obsula s najgršimi psokami. Treznosti naših fantov se je zahvaliti, da ni prišlo do dejanskega spopada.

Nad vse lep je bil sprejem na kraju laleta. Vrli Stopičani so iz svojih hiš obsuli Orle in Orlice s cvetjem. Po večernicah, pri katerih so prepevali litanije Orli, se je vršilo zborovanje pod cerkveno lipo, kjer je več govornikov navduševalo brate in sestre k novemu delu. Posebno pozornost je vzbudila telovadba. Zavedni Stopičani, pa tudi drugi gostje se niso mogli načuditi gibčnosti telovadcev in telovadkinj.

Končno se je razvila na cerkvenem vrtu prsta zabava, s katero je bila lepa slavnost naše mladine zaključena. — V trudu in znoju, polnem radosti, domu gradimo slavo in čast! — Bog živi!

SMIHEL PRI NOVEM MESTU.

Da so naši Orli in Orlice res krščanska organizacija, to so pokazali v nedeljo dne 29. maja, ko so med sv. mašo pristopili k skupnemu sv. obhajilu. Nič manj lep je bil pogled na procesijo presv. Res-

njega Telesa, v kateri smo zopet videli disciplinirano četo Orlov in Orlic korakati pred Najsvetejšim. Trije odsekovi in okrožni predsednik so nosili nebo-kar je naredilo na vse navzoče velik vtis. Seveda, samostojni bodo pa še vedno vpili, da so Orli in Orlice največji suroveži, pijanci in Bog ve, kaj še vse. — Pravijo, da je najbolje pustiti psa lajati, enkrat se bo še izlajal.

NOVO MESTO.

Tudi tukaj se gibljemo! Mi fantje namreč. Pred kratkim smo si ustanovili orlovski odsek — protifarmado proti Sokolom, ki dajejo celemu mestu slab sloves. Pristopilo je lepo število fantov. Vsi pošteni fantje novomeški, pristopite k Orlu. — Sove se skrivajo v nizke temine, k solncu k svetlobi Orel hiti! — Bog živi!

SORA.

Preteklo zimo so ustanovili v Sori Orla, ki se neustrašeno giblje. To pa nasprotnike strašno jezi. Besni zmerjajo, razbijajo mirnim ljudem po oknih in napadajo. Dne 31. maja zvečer okoli 10. ure se je vračal od telovadne vaje predsednik orlovskega odseka domov na Spodnje Senico. Na samotnem kraju so ga napadli štirje moški, ga oklali in mu zrezali klobuk. Ti junaki so prav jasno pokazali svoje sokolsko oliko. Privoščimo Sokolom take razbojnike. Sramujejo naj se jih. Pošteni fantje bodo pa pri Orlih, za to bodo poskrbeli skrbni starši. Slovensko ljudstvo, ti pa sodi samo, katera vzgoja je prava sokolska ali orlovska. Sokoli ljudi napadajo, med službo božjo ostajajo sunaj cerkve in po grmovju pijejo žganje in klafajo. Starši, ali bodele takim prepuščali svoje mladino? Dobromisleči župljani, pomagajte po svojih močeh, da se kmalu zgradi društveni dom, kjer bo dosti prostora za vse Orle iz cele župnije, da se zajeti pot sokolski podivjanosti!

n Posavsko orlovske okrožje priredi 26. junija 1921. v Cerkljah (pošta Krškavas, postaja Brežice) celodnevni orlovski tabor z javno telovadbo. Bratski odseki in društva naj pravočasno prigrase Orlovskemu odseku v Cerkljah število udeležnikov (telovadcev, netelovadcev) in koliko kosil žele.

g *Železni denar*, ki je že prišel ob veljavo, je dobil nazaj svojo vrednost, in sicer zato, ker je drugega drobiža pre-malo. Zopet eu dokaz, kako brez glavne delajo razne poskuse nad nami, ubogimi parami z drobižem, ki so tudi pare.

Vrednost tujega denarja.

Denar	30. maja			1. junija			4. junija		
	K	v		K	v		K	v	
ameriški dolar	125	75		128	—		130	—	
avstrijska krona	—	22		—	22		—	23	
češkoslovaška krona	1	88		1	92		—	—	
angleški funt	—	—		—	—		—	—	
francoski frank	—	—		11	—		11	16	
italijanska lira	6	75		6	83		6	96	
bolgarski lev	—	—		1	56		—	1	56
carski rubel	—	36		—	37		—	—	
grška drahma	—	—		—	—		—	—	
nemška marka	2	13		2	15		2	14	
rumunski lej	2	25		2	20		2	56	
švicarski frank	—	—		22	40		—	—	
poljska marka	—	—		—	—		—	—	
mažarska krona	—	—		—	—		—	—	

PROMET.

g *Za zgradbo proge Rogaska Slatina—Krapina.* »Jugoslov. Lloyd« zahteva, naj se iz notranjega državnega posojila prične nemudoma z zgradbo Železniške proge Rogaska Slatina—Krapina. Ta zgradba bi bila dolga okoli 12 km in bi stala 60 do 80 milijonov kron. Vožnja iz Zagreba v Maribor bi bila s tem skrajšana za dve uri in promet preko Zidanega mosta znatno razbremenjen.

UVOZ IN IZVOZ.

g *Izvoz vina iz zasadenih krajev.* Finančni minister je izdal naredbo, ki dovoljuje, da se uvažava v našo državo vino iz onih naših zasadenih krajev, ki jih Lahji še niso izpraznili, carine prosto.

RAZNO.

g *Žitni trg.* Inozemstvo se je zanimalo za našo koruzo, ker pa cene še vedno niso padle, ni prišlo do kupčije. Niti pšenice se ni prodalo, pa tudi povpraševanje ni bilo nobenih iz tujine, veliko domačih mlinov, pa stoji. Po moki je povpraševanje, in sicer za domačo porabo. Opaža se, da moka št. 0 izginja. Izvoz je otežkečen, ker je ameriška moka v Avstriji cenejša od naše. Največje povpraševanje je po ovsu.

g *Živinorejska zveza za kamniški polokraj v Kamniku* tem potom naznanja vsem svojim članom živinorejcem, kateri so priglasili svojo živino za v pašo na Križko planino, da ni od nas odvisno, če boste prišli v poštev, ampak je to odvisno od Naceta pri Sv. Ambrožu in od Vampka na Kregarjevem, ker ta dva sta sedaj gospodarja Križke planine. Oglasite se pri njih, koliko boste od goveda plačali in pod katerimi pogoji bodo vzeli živino v pašo; to boste pri njih zvedeli. Imena vseh priglašencev smo mi poslali k Sv. Ambrožu. Koliko vas bodo pa izbrali, boste že tam zvedeli. Vsak živinorejec, ki bi rad dal v pašo na Križko planino, naj se priglasí le pri Pašni zadrugi pri Sv. Ambrožu. Pri živinorejski zadrugi sedaj ne pomaga nič več priglašati svoje živine za v pašo. — J. Borec, t. č. predsednik.

g *Hmeljski nasadi.* Iz Savinjske doline poročajo, da se more stanje hmeljskih na-

Gospodarski obzornik.

CENE.

lj *Ljubljanski trg.* Mesa vseh vrst ne primanjkuje. Trg zelenjave in srdja je dobro založen. Prve kumare kg 25 K. Solata je padla od 3 K na 1 K za glavico. Šparglji 40 K kg, kolerabi 6 K kg, špinača 10 K kg, krompir stari 2.40 K kg, prvi novi krompir 16 K kg, čebula 12 K kg, gobe jurčki 14 K kg, jagode rdeče 40 K kg, češnje vipavske 24—28 K kg, ena limona 2 K, ena pomaranča 4—6 K. — Moka se vzdržuje na ceni 17.50 K kg za št. 0. — Cene špecerijskemu blagu so vsled visoke vrednosti lire sledeče: 1 kg kave Portoriko 104 do 110 K, 1 kg kave Santos 60—72 K, 1 kg kave Rio 52—58 K, pražena kava I. vrste 128—132 K kg, II. vrste 72—90 K kg, III. vrste 65—72 K kg, 1 kg kristal. belega sladkorja 44 K, 1 kg sladkorja v kockah 46 K, 1 kg riža I. vrste 24—26 K, II. vrste 18—22 K, 1 liter namiznega olja 48—52 K, 1 liter jedilnega 44 do 48 K, 1 liter vinskega kisa 10—12 K, 1 liter navadnega 4—4.80 K, 1 kg celega popra 48 K, 1 kg mletega popra 56 K, 1 kg paprike III. vrste 60 K, 1 kg sladke paprike 104 K, 1 liter petroleja 20 K, 1 kg testenin I. vrste 28 K, 1 kg testenin II. vrste 24 K.

g *Cene v Mariboru za 1 kg:* Volovsko meso I. vrste 30 K, II. vrste 28 K, kravje, bikovo in jančevo 24 K, telečje I. vrste 30 kron, II. vrste 28 K, svinjsko I. vrste 44 K, II. vrste 32 K, sveža slanina 42 do 48 K, suha 52 do 76 K, suho meso 42 do 46 K, pšenica 10 K, ječmen 6 K, oves 5 K, koruza 6 K, ajda 6 K.

g *Zvišanje cen mesu v Celju.* Od 31. maja naprej prodajajo meso v Celju po sledečih cenah: Goveje slabše vrste 36 do 38 kron, telečje 28 do 40 K, svinjsko 40 K 1 kilogram.

g *Cene v Zagrebu za 1 kg:* Telečje meso 18 do 22 K, goveje 20 do 32 K, svinjsko 32 do 40 K, svinjsko sušeno 48 do 54 kron, slanina 43 K, sušena slanina 50 do 56 K, salo 42 K, mast 44 K; jajca 1 kos 2 K, mleko 11 6 K, novi krompir kg 14 do 16 K, čebula 16 K, špinača 5 K za kg.

g *Določanje cen v Sarajevu.* Poverjeništvu za trgovino je pričelo v sporazumu z veletrgovci določati vsak dan okrog 12. ure cene za sadje in zelenjavo.

DENAR.

g *Novčanice po 1, 2 in 10 K se bodo zamenjavale samo še do 11. junija.*

adov označiti kot prav dobro. Rastlina je dospela do polovice, tuintam celo do dve tretjini hmeljskih drogov, se razvija prav krepko, je zdrava in brez vsega mrčesa. Vreme je razvoju rastline najugodnejše. S hmeljem zasajeno ozemlje se je nekoliko povečalo.

g Enoten obrtni zakon nameravajo izdati za celo državo. Posvetovanja strokovnjakov glede tega zakona se bodo vršila v Zagrebu.

— Pozor čitatelji. Preberite današnje vrlo zanimivo prilogo in oglas Mednarodne banke d. d., Zagreb, Gajeva ul. 8 glede državne razredne loterije.

— Opozorjamo na današnji oglas Gospodarske zveze v Ljubljani, katera ima v zalogi najboljše češko in angleško manufakuro. Priporočamo domače združeno podjetje.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje! Ljudska posojilnica

v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 6 (tik za frančiškansko cerkvijo)
obrestuje hranilne vloge in vloge v tekočem računu po

3%

brez odbitka rentnega in invalidnega davka.
Ljudska posojilnica v Ljubljani je največja slovenska posojilnica in je imela koncem decembra 1920 nad 60 milijonov kron vlog in nad K 1.100.000 rezervnih skladov. Posojila se dovoljujejo na osebni kredit (proti menici), na hipoteke v tekočem računu.

Listek.

Bog se ne pusti zasramovati

Povest.
(Dalje.)

Iz varnostnih razlogov včeraj druge polovice rib nismo spekli; da si namesto zamujene večerje pripravimo zajutrek, smo sedaj podnetili ogenj. Tudi Flečer je dobil svoj delež. Med tem ko smo jedli, je hotel Hamerdul sprožiti vprašanja, o katerih je dosedaj mirno molčal. Namigil sem mu naj molči, zakaj Flečer ni smel o vsem tem ničesar slišati. Ko se je najedel, smo mu zopet zamajšili usta in ga z njegovim konjem vred odpeljali gotovo razdaljo proč in ga tam zopet trdno zvezali.

Hamerdul pa se sedaj ni mogel več premagovati, zakaj prevelika je bila njegova radovednost. Zato je vprašal: »Saterhand, zakaj ne bi starec ostal tukaj, zakaj ga zakrivate tam v grmovju?« »Zato, da ga njegovi sin ne vidi, če bi se slučajno tukaj izkrcal. Razgrajal bi proti nam, med tem ko bo sicer najbrž že ostal miren, ker ne ve, kakšen namen imamo z njegovim očetom.

»To je pmaetno; »toda jaz imam še sto vprašanj, katera...«

»Veliko boljše, da jih obdržite zase,« sem ga prekinil. »Vzemite te trnje in poskusite, če je tukaj kaj rib. Ko pride Vineton in njegovo spremstvo, bodo lačni. Medtem pa vam povem to: Panti nas bodo seveda zasledovali na suhem in na vodi. Ker pa v temi niso mogli naših sledi videti, so morali čakati do jutra, in so porabili noč zato, da so si zgradili splave. Obenem so medtem pokopali oba mrtevca, da jim ni sta jutraj delala napotja. Lahko si sračunate, za koliko smo mi pred njimi.

»Potem nas ne bodo dohiteli.«

»Ne, toda da jih ukanimo, jih pustimo, da se nam kolikor mogoče približajo. Potem bodo toliko neprevidni, da nam slede v sotesko.«

»All bodo Novaji že tam?«
»Sedaj še ne; toda mi pridemo do soteske šele zvečer in do takrat bodo vojniki že tamkaj. To je vse, kar moramo sedaj vedeti. In sedaj glejmo, da pridemo do mesa.«

Hamerdul in Holbas sta imela danes zopet srečo. Hitro sta nalovila nekaj rib in davno ko sta se vračala, smo zagledali na reki brod. Hitro smo si pripravili rib, da ne bi bilo treba lačnim čakati. Vineton je stal pokonci na brodu in je napeto gledal proti nam. Ko ni opazil starega Flečarja, mi je zadovoljno pokimal in je obrnil brod proti bregu in kmalu so sedeli vsi možje okrog ognja in s slastjo povživali pečene ribe.

Sedaj pri belem dnevu sem lahko razložil obraze. Stiri možakarji, ki so bili Flečerjevi tovariši, niso imeli ravno obrazov, ko bi vzbujali zaupanje. Z Vinetonom sva se ob strani tiho pogovorila o nadaljnjem in sva ravno končala, ko nama zakliče mladi Flečer: »Kakšne skrivnosti pa imata? Imata li morda slabo vest, da ne bi smeli tudi mi slišati, kar vidna govorita?«

Tedaj mu je odgovoril Hamerdul: »Vi menda ne veste, s kom govorite, gospod Flečer. Old Saterhand in Vineton pač nista navajena, da bi se kdo na tak način vanje zaletaval.«

»Tako? Ali naj se jim še prav globoko klanjam zato, da mi sploh dovolita govoriti?«

»Če dovolita ali ne dovolita, to je končno vseeno. Toda vi zelo veliko tvegate, da je ne skupite!«

»Rad bi videl tistega, ki bi še to upal! Da ste nas osvobodili, to je postranska stvar, zakaj to je bila vaša prokleta dolžnost in zato vam nisem dolžan nikakšne hvaležnosti. Sedaj pa hočem brezpogojno vedeti, kje je moj...!«

Nezaslišano nesramen je bil izraz, ki ga je rabil za besedo oče.

Hamerdul je odgovoril: »Če s tem lepim izrazom mislite svojega očeta, tedaj vam moram povedati, da je oče že pred nami na potu proti Novajom. Ali ne, stari Holbers?«

(Dalje.)

Varčna gospodinja rabi edino le

GAZELA MILO

ki je najboljše in najceneje.

Zahvala.

O priliki smrti naše srčno ljubljene nepozabljene hčerke

Minke Debec

izrekamo srčno zahvalo vsem, ki so jo v dolgotrajni bolezni obiskovali, jo v trpljenju tolažili, v smrti zanjo molili in jo ob pogrebu spremljali k večnemu počitku.

Prisrčno zahvalo izražamo preč. gospodu župniku za dušno tolažbo in spremstvo od hiše žalosti na pokopališče, gosp. organistu in pevskemu zboru za gniljivo petje ob njeni gomili, vsem dekletom, ki so požrtvovalno kinčale mrtvaški oder in krato z vencem in cveticami ter jo v cvetju spremljale na njeni zadnji poti, končno vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za obilni obisk ob njenem odru in spremstvo na pokopališče. Bog plačaj vsem!

Pri Sv. Duhu, dne 1. rožnika 1921.

Zalujoči ostali:
Starši, bratje in sestre.

Tovarna

JOS. REICH

Ljubljana, Poljanski nasip 4. Podružnica: Sebenburgova ul. 4.

PODRUŽNICE: MARIBOR NOVO MESTO KOČEVJE
Gosposka ul. 38. Glavni trg. Štev. 39.

Barva vsakovrstno blago.

Kemično čisti obleke.

Svetiolika ovratnike, zapestnice in srajce.

Isjava. Podpisani obžalujem in prekličem vse žalitve, katere sem izrekel dne 7. aprila t. l. v gostilni Brigeljnovi v Jastroblljah o gosp. Engelmannu v Smartinu. — V Spitališču, dne 2. junija 1921. — Anton Mezeg.

Uzajemna zavarovalnica

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 17.

Sprejema v zavarovanje:

1. Proti požaru.
2. Zvonove proti razpok in prelomu.
3. Sprejema v uovoustanovljenem življenjskem oddelku zavarovanja.

Skupno premagamo skupne težave! Svoji k svojim!

Kot

generalni zastopniki za Slovenijo

vštevši

Prekmurje in Medjimurje Mineralne Rafinerije delniške družbe na Reki

ponudimo po najnižjih cenah in prvovrstni kakovosti, pri manjšem odjemu iz komisijske zaloge v Celju, ter v celih vagonih iz tovarne v Reki: Gasolin, ilgroin, lahki, srednjeteški in teški bencin, nadomestek terpentina, petrolejski rafinat, olje za pogon Dieselejevih motorjev, vulkansko olje za osl železniških vozov, olje Batsching, olje za vretena, vse vrste rafiniranih in destiliranih lahkih in težkih mazilnih olj, olje za cilindre in avtomobile, tovotovo mast, parafin, sveče, koks in asfalt.

SPLITSKI

portland cement znamka „TITAN“

prizneno najboljši cement oddaja na vagonc in v manjših množinah po najnižji ceni tvrdka Anton Kalan, Škofja loka, (kolodvor).

Pišite takoj po ponudbe.

Tovarna kem. izdelkov v Hrastniku.

Kristalna soda
Glauberjeva sol kalc. in krist.
Grenka sol, prosta
Pralni prašek
Natrijev in kalijev soliter
Zelena in modra galica
Superfosfat
Kalijeve sol
Prstene barve
Antichlor
Chromkali
Žveplena kislina
Solna kislina
Solitrova kislina
Črnila vseh vrst in barv
Štampiljska barva brez olja
Gumi arabikum
„Neosan“ terpentinova krema
za čevlje
Modrilna esenca
Črnilo za usnje.

IV. JAX IN SIN

Dunajska cesta št. 15, LJUBLJANA

Šivalni stroji in stroji za pletenje.

Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. — Ustanovljena l. 1867. — Došlo je ravnokar večje število strojev za vsako obrt.

Vezenje poučuje brezplačno.

Pisalni stroji „ADLER“.

Ceniki zastoj in franko.

Kolesa iz prvih tovarn:
Dürkopp, Stigra, Waffenrad.

Novovpeljena
— trgovina —

K. Pečenko

Ljubljana, Sv. Petra c. 13 (vogal Kolodvor. ul.)

Usnje ter potrebščine.

Cene konkurenčne, postrežba solidna.

Dečka

starega 14-15 let sprejme v uk Janez Vidmar,
kovač v Dobu pri Domžalah.

2. državna razredna loterija

Prvo žrebanje

15. in 16. julija t. l.

5 premij!

100.000 srečk - 50.000 dobitkov

Absolutna sigurnost in državno jamstvo.

V teku pet mesecev izžrebalo se bo

69 milijonov 160.000 kron

brez vsakega odbitka v gotovem denarju.

Z eno srečko se more dobiti:

4 miliona kron, 2 miliona 400.000, 1 milijon 600.000,
800.000, 600.000, 400.000, 320.000, 280.000, 240.000,
200.000, 160.000, 120.000, 80.000 itd. itd.

Prporočamo sledeče, še neprodane
srečke na izbiro:

29.803	34.722	36.464	38.760
44.828	49.519	52.953	58.889
64.977	67.116	69.396	71.636
72.970	78.407	83.207	84.483
	88.779	93.214	

Cena srečk za vsako izbiro:

Cela srečka Dinarjev 48.— ali Kron 192.—	Polovica srečke Dinarjev 24.— ali Kron 96.—
Četrtnina srečke Dinarjev 12.— ali Kron 48.—	Osmina srečke Dinarjev 6.— ali Kron 24.—

Listo dobitkov brez odlašanja takoj po vsakem žrebanju hitra in točna postrežba. — Naročila iz cele države nasloviti na uradno Glavno kolekturo državne razredne loterije.

Mednarodna banka d. d.

(Oddelek razredne loterije.)

Nikolićeva ul. 7. Zagreb Gajeva ul. 8.

Telefon 11-19 in 23-98.

Naročila se izvršujejo samo proti predplačilu zneska.

Potrebno in koristno je,

da brez odloga potrdite sprejem denarja, ki Vam prihaja iz Amerike po našem posredovanju potom kr. poštno-čekovnega urada.

Pazite, da boste naznanili pošiljatelju natančni znesek, ki ste ga sprejeli, in dan, ko Vam je bil izplačan.

Radi mnogih pritožb ameriških rojakov o nesprejemu denarja v stari Čomovini in vsled nepotrebnega preiskovanja pri nas ter po poštah, Vas to prosimo.

Enake pritožbe so se po strogi preiskavi dosedaj izkazale skoraj v vsakem slučaju kot neopravičene. Večkrat se dobe ljudje, ki posebno zoročnikom radi prikrivajo sprejem poslanega denarja, češ, bo raje še poslal, ker bo mislil, da smo v potrebi. V resnici pa dosežejo nasprotno. Ko se po oficijelni preiskavi pošiljatelj prepriča, da je bil denar pravilno izplačan, izgubi spoštovanje in zaupanje ter mnogokrat dolgo traja, predno se odloči poslati zopet kakšen denar. Konečno se obračamo še na one rojake in rojakinje, ki vsled malomarnega poslovanja nekaterih posredovalcev čakajo po več mesecev na poslani denar, da prporočajo svojim sorodnikom v Ameriki pošiljati denar potom naše banke,

Točna postrežba — to je vedno bilo in bo ostalo naše geslo.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

Kupujemo suhe gobe

priporočamo pa vse vrste semen za poletje in jeseni — Sever & Komp, Ljubljana, Wolfova ulica št. 12.

Prvovrstne PFAFF šivalne stroje

za šivilje, krojače in čevljarje z večletno garancijo ter posamezne dele, igle, olje itd. za vsakovrstne šivalne stroje priporoča Ign. Vok, Ljubljana, Sodna ulica št. 7.

Nagrobni spomeniki

grobnice, mavzoleji, marmornate plošče vseh barv za oprave in strojarje, luksuzni izdelki in dekoracije, kipi in porireti po fotografiji, cerkvena dela, kot vsa stavbena dela. Kamnoseška industrija ALO JZIJ VODNIK, Ljubljana ustanovljena l. 1860.

Izjava.

Podpisani Ivan Cvar obžalujem vse razlitive, ki sem jih izrekel o g. Jožefu Cvaru, posestnikovem sinu iz Zamostca št. 17, ter izjavljam, da za te žalitve nisem imel nikakega povoda. Zahvaljujem se mu, da je odstopil od kazenskega postopanja, in se zavezujem plačati stroške njegovega zastopnika ter za telovadni odsek „Crel“ v Sodražici 250 K.

Sodražica, dne 20. maja 1921.

Ivan Cvar, Jelovec h. št. 2

Prostovoljna javna dražba

več stoječih lesenih barak

razne velikosti, različnega mehkega in trdega žagazga lesa, starih oken in vrat, železja in drugih predmetov se vrši v sredo 15. junija t. l. ob 9. uri dopoldne na parni žagi V. Scagnetti, Ljubljana, Cesta na gorenjsko železnico 16, za državnim kolodvorom.

Cunard Line

Vozni red brzoparobrodov za Severno Ameriko in Canada.

— Cherbourg — New York — Canada. —

Spremembe se pridržijo brez posebne objave.

**Največji
in najhitrejši
parobrodi na
svetu.**

Od Cherbourga do New Yorka		Parobrod
sobota	18. junija	Imperator
četrtek	23. "	Saxonia *)
sobota	25. "	Aquitania

Informacija za potnike:

Legitimacije: Vsak potnik mora imeti predpisani potni list, vidiran od najbližjega ameriškega konzulata (Zagreb, Jevtiški trg 1) dalje od konzulov istih držav, akosi kašere se mora potnik voziti do luke ukrcanja. — Do nadaljnjega se morajo vsi potniki II. in III. razreda podvreči 12 dnevni karanteni v luki ukrcanja, valed tega je potrebno, da se potniki ki potujejo preko Cherbourga zginee za odhod pri zastopstvu 18 dni in oni ki potujejo preko Trsta pa 14 dni pred odhodom parnika.

*) Parobrod „Saxonia“ vozi do luke Halifax (Kanada).

Natančnejša pojasnila daje:

Zastopstvo Cunard Line, Ljubljana, Kolodvorska ulica Štev. 26.

Anton Kunstek Ljubljana, Kopitarjeva ul. 4,
priporoča svojo veliko zalogo
usnja in čevlj. potrebščin

na drobno in debelo.

Naznanilo!

Konces. potovalna pisarna **IVAN KRAKER**
v Ljubljani se je preselila z Gosposvetske ceste
št. 13 (Kolizej) v **Kolodvorsko ulico št. 41** blizu
glavnega kolodvora.

Najkrajše linije Havre, Cherbourg in Antwerpen
v Ameriko.

All ste že naročili
„Domoljuba“?

Kupim
zlato — srebro
staro, zlomljeno,
F. Čuden — Ljubljana 22.
Prešernova ul. 1.

Gospodarska zveza Ljubljana

Prvovrstno češko letno

blago za moške in ženske obleke

po izredno nizkih cenah. Perilno blago v vseh vrstah na zalogi.
Na debelo! Na drobno!

MLINSKA SITA! Volnena, žimnata, židana
vseh števil, pošilja najce-
neje J. Dolinar, Sveto, p. Medvoča

Modna in manufakturna trgovina

„PRI IVANKI“

Ljubljana Sv. Petra cesta 29.

naznanjamo svojim cenj. odjemalcem, da od
1. junija naprej prodaja razno manufakturno
blago za **20 odstotkov** ceneje ter se pri-
poroča za obilen obisk.

Zahtevajte cenik
zastonj in poš-
nine prosto!

Zahtevajte cenik
zastonj in poš-
nine prosto!

H. Suttner, Ljubljana št. 1

Mestni trg št. 23.

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine.

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.

Zadružna gospodarska banka d. d. v Ljubljani

Podružnice: Djakovo, Maribor, Sombor, Split. Ekspozitura: Bled.

Vabilo na subskripcijo delnic tretje emisije.

Vsled sklepa občnega zbora, da se zviša delniška glavnica

od 8.000.000 na 24.000.000 kron z izdajo novih delnic v nominalni vrednosti 16.000.000 kron

se daje na javno subskripcijo

40.000 (štiridesettisoč) delnic po 400 kron nominalne vrednosti

pod nastopnimi pogoji:

1. Dosedanji delničarji imajo predpravico, da prevzamejo vse delnice tretje emisije in zato se jim nudita za eno delnico prve ali druge emisije dve delnici tretje emisije po kurzu K 520— tel quel.
2. Ev. neoptirane delnice bo razdelil upravni svet med one podpisovalce, ki nimajo pravice opcije.
3. Subskripcijska mesta so:

Zadružna gospodarska banka d. d. v Ljubljani, Dunajska cesta 38.

Podružnica Zadružne gospodarske banke v Djakovem, Mariboru, Somboru in Splitu ter ekspozitura na Bledu.

Sveopta zanatijska banka d. d. v Zagrebu in njena podružnica v Karlovcu.

4. Subskripcija traja od 1. junija do incl. 30. junija 1921.
5. Subskribent mora izkupilo za podpisane delnice pri prijavi polno v gotovini vplačati, sicer njegova prijava ne bi prihajala v ozir.
6. Dosedanji delničarji, ki hočejo uveljaviti svojo opcijsko pravico, morajo predložiti pri prijavi ali originalne delnice ali začasna potrdila o dodelitvi delnic 1. oz. 2. emisije.
7. Dodelitev delnic po končani subskripciji si popolnoma pridržuje upravni svet.
8. Nove delnice so deležne dividende od 1. julija 1921 in opremljene s kuponom za pol leta od 1. julija do 31. decembra 1921.
9. Vsakemu subskribentu bo izdala Zadružna gospodarska banka potrdilo o številu subskribiranih delnic i o celokupnem vplačanem znesku. Po dodelitvi delnic se izroče subskribentom proti vrnitvi potrdil originalne delnice ali začasna potrdila o številu dodeljenih delnic. Začasna potrdila se kasneje zamenjajo za originalne delnice.
10. Subskribentom, katerim se niso mogle dodeliti delnice ali ne v subskribirani višini, se vrne tozadevni znesek, oz. prebitek 15. julija 1921.
11. Kolikor znaša izkupilo za novo izdane delnice več kakor njihova nominalna vrednost, pripade v smislu § 7 pravil po odbitku emisijskih stroškov rezervnemu zakladu.

V Ljubljani, meseca maja 1921.

Upravni svet Zadružne gospodarske banke d. d. v Ljubljani.

Poroč. prstani
Double verižice
Stenske ure
Budilke
Ženske ure
Uhani

Najstarejša trgovina ur, zlatnine in
srebrnine **F. ČUDEN**
LJUBLJANA 22, Prešernova 1.
Zahtevajte ponudbe!

Fotograf gre na deželo.

Na deželo pride fotograf na zalitevo in ne
sčuna nobenih potnih stroškov, ako se javi vsaj
pet družin v enem kraju, ter izvršuje najlepše slike
v najkrajšem času. — Pišite dopisnico z natančnim
naslovom na **Hugon Hibšer**, fotograf, Ljubljana,
Valvazorjev trg št. 7. naspr. Križanske cerkve.

Suchý & Gabrovšek

Tehnično inštalacijsko podjetje.
Inštalacija kompletnih električnih
central, mehanična delavnica in pro-
daja vsega električnega materiala. —

K R A N J.

Družba „IMPEX“

Ljubljana, Krekov trg št. 10

kupuje vse vrste

klavno živino

in prašiče

po najvišji ceni.

ERJAVEC & TURK

: TRGOVINA Z ŽELEZNINO :
pri „ZLATI LOPATI“ preje
Hammerschmidt (Mühleisen)
Ljubljana, Valvazorjev trg št. 7,
— nasproti Križanske cerkve. —
Zaloga cementa.

Veliko zalogo poljedelskih strojev

iz tvornice Umrath & Komp. ter

— bakrene kotle —

priporoča lastnica po umrlem soprogu

FRANCU HITTI, Ljubljana

Sv. Martina cesta št. 2.

Cosulich-Line

(prej Austro-Amerikana)

Trst - Amerika

prevažata potnike v New-York redno 3 krat
v Južno Ameriko po 1 krat mesečno. Pojas-
nila in prodaja vozniških listov.

Simon Kmetec

glavni zastopnik za Slovenijo. — Ljubljana,
Kolodvorska ulica 26.

MASTIN v krmo, angleški krmilni prašek za
živino, po pošti 5 zamotkov po 1/4 kg
za 50 kron. Glasov ukaza deželne
vlade v Ljubljani smejo prodajati Mastin lekar-
narji, trgovci, kramarji, kmetijske in konsumne
zadruge. — Dalje od teh zahtevajte:

SLADIN hrana za dojenčke, za otroke. Krepek
za jutrek za odrasle, daje bolnikom
kri, moč, zdravje. Z njegovo uporabo
se prihrani mleka in sladkorja. To dokazuje na
tisoče zahvalnih pisem. Po pošti 5 zamotkov
po 1/4 kg 100 kron.

GARJE kraste, lišaje odstranjuje pri človeku
in živalih Naftol-mazilo, ki je brez
duha in ne maže perila. — 1 lonček
za eno osebo po pošti 15 kron pri

TRNKOCI, lekarna, Ljubljana, Slovenija SHS.

Prvovrstna ES-KA KOLESA

Najfinejše predvo-
jno kvalitetno blago.

J. GOREC, Ljubljana
Gospodarska cesta 14.

**Miši - podgane
stenice - ščurki**

in vsa golazen mora poginiti ako porablja moja
najbolje preizkuš. in splošno hvaljena sredstva kot
proti poljskim in hišnim mišim 12 K, za podgane 16 K,
za ščurke, posebne močne vrste 20 K, posebno
močna tinktura za stenice 15 K, uničevalec moljev
10 in 20 K, prašek proti mrčesu 10 in 20 K, mazilo
proti ušem pri ljudeh 5 in 12 K, mazilo za uši pri
živalih 6 in 12 K, prašek za uši v obleki in perilu
10 in 20 K, tinktura proti mrčesu na sadju in na zel-
enjadi (unič. rastl.) 10 in 20 K, prašek proti mravljam
10 in 20 K. Preprodajalec popust.

Pošilja po povzetju Zavod za eksport:
M. JUNKER, Petrinjska ul. 3, ZAGREB 1.

Menjalnica

Slovenske eskomptne banke

LJUBLJANA

nasproti glavnega kolodvora

kupuje in prodaja devize in valute

: po najugodnejših dnevniških cenah. :

ima poseben borzni oddelček. Prvzema vse bančne poste.

Telefon števil. 3.

Za spomlad in poletje

priporočamo svojo veliko zalogo različnega angleškega in češkega sukna, vol-
nenega blaga za moške in ženske obleke, različno perilno blago, kakor platno,
šifone, cefirje, tiskanino v najnovejših vzorcih in bogati izbiri, dalje različne
volnene in šivane odeje za postelje, svilene, volnene in bombažaste robeže
na glavo itd. Opozorjamo tudi na raznovrstne ostanke po zelo znižanih cenah.

A. & E. SKABERNE, veletrgovina z manu-
fakturnim blagom, **LJUBLJANA**, Mestni trg 10.

Gospodinj, pozor! Cene našega prvovrstnega izdelka

ZLATOROG - MILO

so nižje, kakor pri importiranem, tujezemskem milu! Sezite tedaj le pogumno po njem!
Glavno zastopstvo prve mariborske tovarne mila, prej C. Bros v Mariboru, za Kranjsko:
R. BUNC in DRUG, Ljubljana, Gospodarska cesta 7.